

РОЗДІЛ 2. Соціальна відповідальність бізнесу та відносини з державою

Урок 26. Плече підтримки: коли держава — не контролер, а союзник

Показуємо учням практичні й етичні вигоди ведення законного і прозорого бізнесу. **Пояснюємо**, які є інструменти державного стимулювання бізнесу і як податкові пільги та спецрежими працюють на підтримку підприємців.

Формуємо в учнів розуміння, чому чесне ведення бізнесу — це вигідно, відповідально і перспективно. **Обговорюємо**, чому "чесність = вигода" — не лише морально, а й практично, чому "чесність — це не наївність, а стратегія".

Ознайомлюємо з інструментами державного стимулювання підприємництва — грантами, пільгами, спецрежимами. **Пояснюємо**, що зловживання пільгами шкодить не лише державі, а й добросовісним підприємцям. **Підкреслюємо** важливість прозорості, своєчасної звітності і соціальної відповідальності бізнесу.

Увага! Податкові режими й програми змінюються, тому перед використанням прикладів перевіряйте їх актуальність.

Основні поняття та змістові акценти: чесний бізнес, переваги чесного бізнесу, державне стимулювання бізнесу, податкові пільги, спецрежими оподаткування, державні та міжнародні програми підтримки бізнесу,

Форми роботи на уроках можуть бути такими:

- створення коміксу "Як чесність допомагає бізнесу";
- створення таблиці "Переваги чесного бізнесу";
- створення інфографіки "Інструменти державної підтримки";
- створення порівняльної таблиці "Звичайне оподаткування vs спецрежим";
- реальний або змодельований приклад підприємства, що отримало пільгу/грант — дослідження, як це вплинуло на розвиток бізнесу і громади;
- завдання "Переваги в дії" — кожна група обирає перевагу (довіра, доступ до фінансування, ринки), готує 2-хвилинний аргумент-пітч для місцевих підприємців;

- практикум "Добирання пільги" — учні отримують картки з описом малого бізнесу (ФОП, ТОВ, ІТ-стартап, фермер), добирають найбільш релевантну форму державної підтримки або спецрежим, обґрунтовують вибір. **Орієнтовні критерії оцінювання:** розуміння переваг чесного ведення бізнесу (0–4 бали) — конкретні приклади вигод, вміння добирати державні інструменти підтримки до реального бізнес-сценарію (0–4 бали); аргументація щодо можливих ризиків і умов пільг (0–2 бали), командна робота і презентація (0–2 бали);
- Дискусія "Чи завжди податкові пільги корисні? Які ризики зловживань?";
- знайти приклад місцевої пільгової програми і написати короткий звіт — хто може скористатися, які умови, які зобов'язання;
- завдання "Порівняй сценарії" — дві групи моделюють бізнес: одна — "в тіні", інша — легальний, порівнюють доступ до фінансування, ризики, перспективи;

Приклад завдання — "Молодіжна майстерня отримала грант на обладнання, бо була офіційно зареєстрована і мала звітність." Що дало змогу отримати таку підтримку? Які переваги це дало бізнесу і громаді?